

Rodina jako oáza bezpečí

Shrnutí klíčových poznatků z výzkumu života českých a slovenských rodin

Struktura

↖ Ctrl + klik pro skok na sekci

Co je to
rodina

Různé typy
rodin

Míra
bezpečí
v rodině

Další
zajímavá
zjištění

10 minut čtení

1. Kvalitativní výzkum			2. Kvantitativní výzkum			
	Moderovaná diskuzní komunita		Online dotazník 1		Online dotazník 2	
Velikost vzorku	 N = 46	 N = 43	 N = 1042	 N = 1028	 N = 1002	 N = 1000
	37 dospělých + 9 dětí	34 dospělých + 9 dětí	+ N = 100 boost skupina pro patchworkové a LGBTQ+ rodiny		Stejně nastavený vzorek jako v první vlně	
Složení vzorku	Kvóty na zastoupení rodin různých typů a čelící různým životním situacím.		Reprezentativní pro CZ/SK populaci dle sociodemografických ukazatelů a dle podílu jednočlenných domácnosti			
Sběr dat	1. – 18. 11. 2024		10. – 31. 12. 2024		27. 3. – 8. 4. 2025	

Rodina je v první řadě místem, kde...

Se máme bezpodmínečně rádi

 93 % | **92 %**

*Rodina jsou ti, co tu
pro mě budou vždycky.*
muž, 41 let

*Podporujeme sa, máme sa radi
a dávame si to najavo.*
žena, 36 let

Můžeme být sami sebou

 90 % | **91 %**

*Před rodinou mohu říci cokoliv, otevřít se,
projevit lásku a emoce, ukázat své slabosti.*
žena, 34 let

Můžem byť svoja, bez nejakých pretvárok.
žena, 28 let

Nacházíme útočiště

 90 % | **91 %**

*Rodina = pohoda a důvěra,
pohodlí a pocit zázemí*
žena, 40 let

*Je to pocit istoty a štastia,
že ste s najbližšími.*
žena, 42 let

Rodinu vidíme hlavně tam, kde jsou děti

Slováci rodinu uznají častěji tam, kde je svatba nebo krevní příbuznost

Češi zase častěji uznávají LGBTQ+ pár jako rodinu

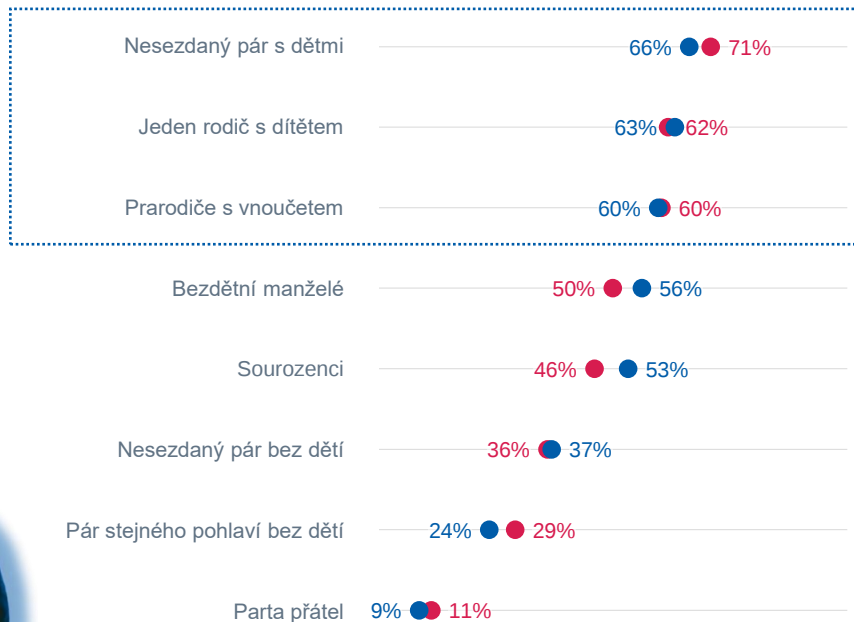

CO JE TO RODINA

Vnímání různých forem soužití

Způsoby soužití považované za rodinu

ČR | SR

N=1042 | 1028, reprezentativní vzorek

Bezdětné páry samy sebe za rodinu považují, hlavně na Slovensku. Veřejnost je tak ale často nevnímá

76 %**93 %**

bezdětných párů
považuje **samo sebe**
za rodinu

50 %**56 %**

Lidí považuje
sezdaný bezdětný
pár za rodinu

37 %**37 %**

Lidí považuje
nezezdaný
bezdětný pár
za rodinu

**Psy a většinou
i kočky vnímáme
jako členy našich
rodin. Papoušky
jen v polovině
případů**

CO JE TO RODINA

Vnímání domácích mazlíčků

Považují mazlíčka za člena rodiny

ČR | SR

Pes 91% ● 96%

Kočka 81% ● 89%

Hlodavec (králík, křeček, morče...) 62% ● 66%

Papoušek (okrasní ptáci) 55% ● 62%

Něco jiného 35% ● 44%

*N=39–323 | 40–316, reprezentativní vzorek, nežijí sami,
kolik % považuje tohoto svého mazlíčka za člena rodiny*

Kopírujeme zažité vzorce podoby rodiny

Jak má vypadat rodina si odnášíme
ze svých původních rodin.
Na Slovensku má výrazně větší vliv
také náboženství.

CO JE TO RODINA

Odkud vychází naše představy

Co ovlivňuje představu, jak má rodina vypadat

ČR | SR

Původní rodina (rodiče, prarodiče) 70% ● 70%

Partner/partnerka 30% ● 34%

Kamarádi a známí 16% ● 22%

Kultura (filmy, knihy atd.) 18% ● 21%

Média a internet 9% ● 12%

Náboženství 10% ● 22%

N=1042 | 1028, reprezentativní vzorek

Naše rodina **ne**odpovídá mým představám o tom, jak má rodina vypadat

19 %

17 %

N=877 | 912, reprezentativní vzorek, nežijí sami

CO JE TO RODINA

Naplňování představ

Skoro v pětině případů jsme si svou rodinu představovali jinak

S podobou své rodiny jsou nejspokojenější rodiny s tradičním složením

Naopak nejméně spokojení jsou lidé z neúplných rodin

**Ted' se pojd'me podívat, jaké typy rodin
v Česku a na Slovensku máme – na jejich
zastoupení a specifika.**

**Hlavní rozdíl ve složení rodin mezi oběma
zeměmi je v tom, že:**

**Na Slovensku častěji žijeme
s prarodiči ve vícegeneračním
soužití. Rodiny mají častěji
tradiční složení**

**Čeští prarodiče žijí častěji
sami. Také je v Česku víc
bezdětných partnerů a soužití
s rodinami z vícero vztahů**

Rodina
s tradičním
složením

 38%

 44%

Rodina tvořená mužem, ženou a jejich společnými dětmi.

Tyto rodiny spolu **nejaktivněji tráví čas**. Nejčastěji mají **stabilní finance a bydlení**, nejčastěji ale i spoléhají na **mezigenerační podporu**.

Na Slovensku jich je víc.

Empty
Nesters

 23%

 16%

Rodiče, jejichž děti už se odstěhovaly.

Dobře si rozumí, **nejméně se hádají**. Zároveň spolu podnikají **nejméně aktivit**.

Každou čtvrtou rodinu s tradičním složením již částečně tvoří *empty nesters*: alespoň jedno jejich dítě je již mimo domov.

Neúplná
rodina

 14%

 15%

Rodina s jedním rodičem a dětmi.

Ze všech typů rodinných soužití nejčastěji **bojují s financemi**. Nejčastěji jde o čtyřicátníky.

Patchworková
rodina

 9%

 6%

Rodina tvořená mužem, ženou a dětmi z vícero vztahů.

Nejčastěji ze všech mají děti ve **střídavé péči**.

Podnikají spolu aktivity, ale často u nich doma panuje **napjatá atmosféra** a jsou nejvíc ohroženi rizikovými jevy, jako je **psychické násilí**.

**Bezdětní
partneri**

 6%

 3%

Domácnosti tvořené mužem a ženou.

Typicky mladší lidé
(polovina z nich je do 35 let).

Mají nejliberálnější pohledy, nejčastěji ze všech typů soužití spolu **dlouze mluví** a **navštěvují podniky**.

**Vícegenerační
rodina**

 5%

 12%

Rodina, kde spolu žijí lidé ze tří generací.

Velkým tématem je **péče o starší členy**, kterou ti mladší pak typicky sami v budoucnu očekávají.

Vzájemné vztahy prožívají intenzivně: lásku a **podporu**, ale i **hádky**

**LGBTQ+
rodina**

 5%

 4%

Rodina tvořená párem stejného pohlaví.

Někteří mají i děti, typicky z předchozích vztahů ve střídavé péči.

Nejčastěji ze všech typů rodin kladou **důraz na sport**. Častěji také sdílejí **názory na společnost**.

**V rámci výzkumu jsme vytvořili ukazatel,
který měří, nakolik jsou pro nás rodiny
bezpečným přístavem**

**Do výpočtu vstupuje 33 výroků ohledně
života rodiny, rozdělených do pěti
tematických oblastí:**

Vztahy

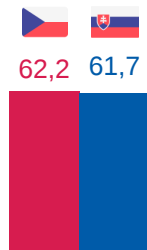
Majetek

Zdraví

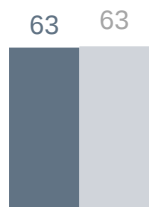
Bezpečný
prostorVnější
svět

Bezpečný přístav rodin v obou zemích má dvě slabší místa

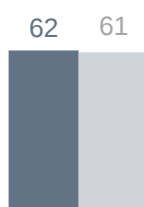
Neschopnost postarat se o sebe na stáří a (zejména mezigenerační) nesouhlas o dění ve světě.
V názorech na politiku a na svět se slovenské rodiny neshodnou ještě častěji než ty české.

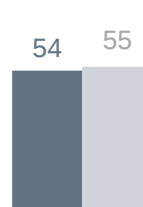
Míra bezpečí v rodině

Vztahy

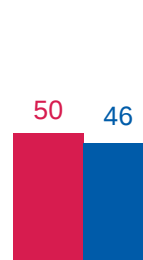
Majetek

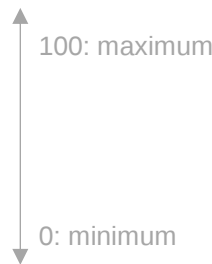
Zdraví

Bezpečný prostor

Vnější svět

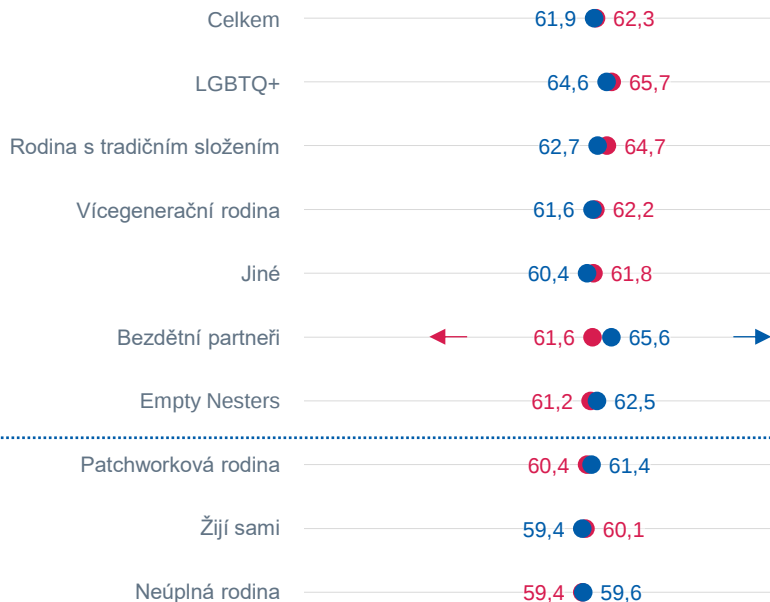

Tematické pilíře

N=1042 | 1028, reprezentativní vzorek

Míra bezpečí podle typu rodiny

ČR | SR

N=1245 | 1250, reprezentativní vzorek + boost

MÍRA BEZPEČÍ V RODINĚ

Dle typu rodiny

Nejtěžší je najít bezpečný přístav v neúplných a patchworkových rodinách

Také lidé **žijící sami**, čerpající podporu pouze ze své **širší rodiny**, v ní nemají tak silné zázemí

Bezdětní partneři si jsou na Slovensku silnějším přístavem, než v Česku

Kde jsou dobré vztahy, tam vše funguje. A naopak

Vztahy jsou oblastí, ve které je výrazně **největší rozptyl** mezi rodinami s celkově silnou a slabou mírou bezpečí v rodině.

Kde spolu lidé dobře vychází, baví se, tráví spolu čas a mají se rádi, tam lze předpokládat, že **nebudou větší problémy ani s majetkem, zdravím, nebo například s alkoholem.**

MÍRA BEZPEČÍ V RODINĚ

Nejsilnější vlivy

Rodiny podle Míry bezpečí v rodině

Nízký | Střední | Vysoký

Míra bezpečí v rodině

45 64 79

Vztahy

38 65 86

Míra bezpečí v rodině

44 63 79

Vztahy

39 66 86

N=1042 | 1028, reprezentativní vzorek

Bezpečným přístavem jsou rodiny, které spolu stolují a podnikají aktivity

Tyto dvě konkrétní věci jsou nejúčinnějším lakmusovým papírkem celkového fungování rodiny.

**V další části Vás provedeme výběrem z dílčích
poznatků, ze kterých jsme Míru bezpečí v
rodině sestavili**

Motorem společných aktivit jsou děti. Když odejdou, nastane útlum

**Ani bezdětní partneři toho spolu
nepodnikají tolik, jako rodiny s
(malými) dětmi**

Rodinné vzpomínky a vztahy se budují zejména...

Venku v pohybu

*Chodíme na společné
procházky, nejčastěji do zoo
O víkendech spolu jezdíme
na kole*

Nad hrou

*Nejvíc nás semknou chvíle, když si
pomáháme, nebo když jen tak zasedneme
k deskovým hrám či kartám
Velice si užíváme společné chvílky
u společenských her*

U prostřeného stolu

*Máme pravidelné rodinné rituály:
slavíme svátky, narozeniny,
Vánoce, v létě grilujeme
a podobně
Scházíme se na obědy, hlavně
o víkendech*

V rodině mi někdo psychicky ubližuje

 CZ | SK

Celkem ————— 11% ● 12% —————

Vícegenerační rodina ————— ← 15% ● 21% → —————

N=1079 | 1123, reprezentativní vzorek + boost, nežijí sami

V Česku je vícegenerační soužití častěji problematické

Ve vícegeneračních rodinách je dvakrát tak časté psychické násilí.

Na Slovensku jsou vícegenerační rodiny obecně častější; ruku v ruce s tím i častěji fungují bezproblémově.

V rodinách dochází i k majetkovým křivdám, v Česku o něco častěji

Čím je člověk **starší**, tím spíše se mu to už někdy stalo.

I proto tato zkušenost nejčastěji rozděluje vícegenerační rodiny a empty nesters.

CO RODINY ŘEŠÍ

Bydlení

Někdo z rodiny mě připravil o majetek

13 %

11 %

N=1042 | 1028, reprezentativní vzorek

Třetina rodin nespoří. Nemají na to prostředky

Hlavním důvodem, proč rodiny nespoří, je nedostatek financí, přičemž situace je víceméně shodná v obou zemích.

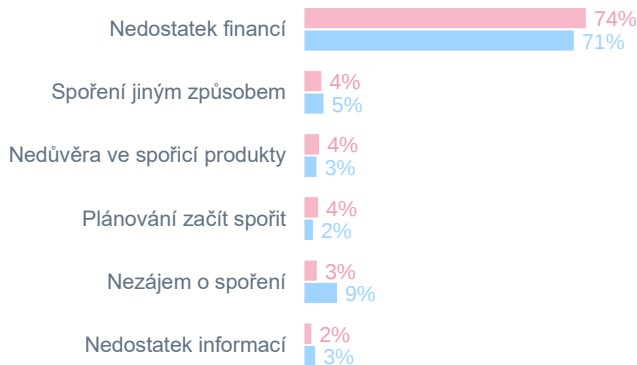
Mladší lidé častěji uvádějí, že mají v plánu začít spořit, ale chybí jim potřebné informace.

Spoří aktivně?

ČR | SR

Proč nespoří?

N=1002 | 1000, z toho N=335 | 315 nespoří
Zvýrazněné je to, co je v dané zemi častější

Ten, kdo v rodině víc vydělává, zpravidla vidí finanční situaci černěji

Méně také věří, že by jim v nouzi příbuzní materiálně pomohli.

”

Finance u nás doma jsou citlivým tématem. Situace není vůbec lehká, nerada se o tom s ostatními bavím. Proč?

žena, 45 let

Něco ušetřit a snažit se myslet na budoucnost je prakticky nemožné

muž, 43 let

Na stáří od rodiny očekáváme péči častěji, než jsme ji sami ochotni poskytnout

79% 84%

věří, že se o ně ve stáří
rodina postará

>

69% 70%

je připraveno postarat se na
stáří o své rodiče

Čím menší město/vesnice, tím spíše jsou lidé ochotní se o své rodiče starat a tím spíše také pak sami čekají péči. Na mezigenerační péči spolu spoléháme hlavně v rodinách, které spolu bydlí.

Pečovat o starší v pětině případů znamená obětovat vlastní kariéru

Problém nastává dvakrát častěji,
když pečující s nemohoucím
bydlí v jedné domácnosti.

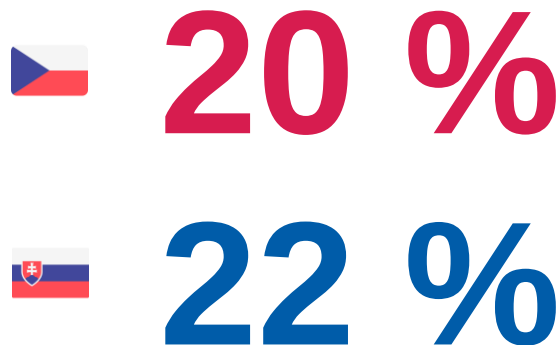
Nejčastěji takto přinášejí oběť lidé
ve středním věku.

Situace se týká pečujících mužů
i žen. Ženy ale pečují častěji.

CO RODINY ŘEŠÍ

Péče o nemohoucí

Kvůli péči o nemohoucí
nemohu rozvinout vlastní kariéru

O blízké pečujeme v rodinách především proto, že si to přejí

Kromě přání osoby, o kterou je pečováno, hraje však v rozhodnutí velkou roli i to, že péče v rámci rodiny je společenskou normou a tradičním řešením.

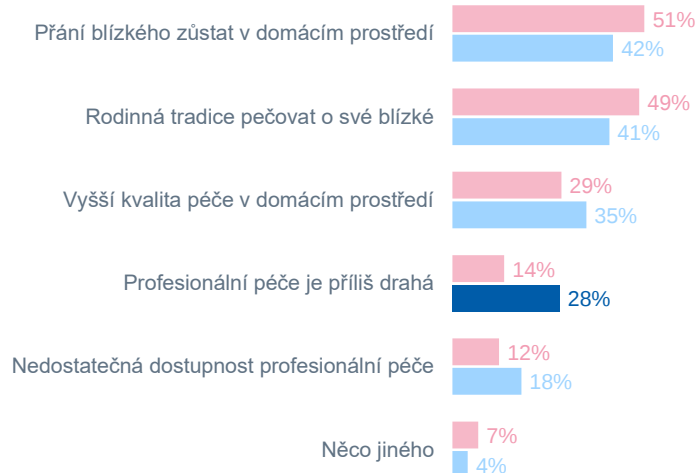
Na Slovensku je dalším důležitým důvodem to, že profesionální péče je příliš drahá a hůře dostupná.

CO RODINY ŘEŠÍ

Péče o nemohoucí

Proč o dospělého pečují sami?

ČR | SR

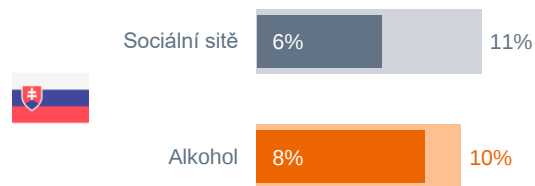
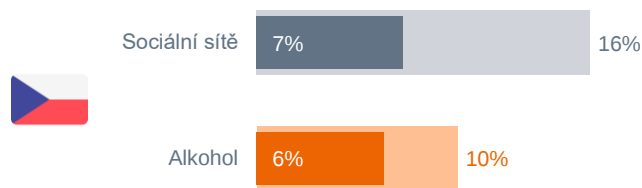
N=73 | 99, pečují o dospělého odkázaného na péči
Zvýrazněné je to, co je v dané zemi častější

**Češi jsou častěji závislí
na sociálních sítích,
pijí stejně jako Slováci**

**Na Slovensku ale
alkohol častěji
narušuje rodinnou
pohodu**

Závislosti přítomné v rodinách

Narušuje pohodu | Někdo z rodiny je závislý

KONTAKT

**Výzkum připravila
agentura**

nms

Prokop Vejda
Project Manager
[e prokop.vejda@nms.eu](mailto:prokop.vejda@nms.eu)

Kamil Kunc
Garant projektu
[e kamil.kunc@nms.eu](mailto:kamil.kunc@nms.eu)